

HANDLINGSPLAN FOR FOREBYGGELSE OG BEKÆMPELSE AF ROTTER I SILKEBORG KOMMUNE 2013-2015

Indholdsfortegnelse:

Forord.....	3
Vision.....	4
Bekendtgørelsen om forebyggelse og bekæmpelse af rotter	4
Status.....	5
Budget.....	6
Kommunens målsætning for forebyggelse og bekæmpelse af rotter.....	7
Indsatsområder i den kommunale rottebekæmpelse i Silkeborg Kommune	7
Beskrivelse af indsatsområder og planlagte aktiviteter	8
Rotter i kloakkerne i Silkeborg kommune	9
1. Rottespærre på kommunale institutioner og byggemodninger, hvor det er teknisk og hensigtsmæssigt muligt.....	9
2. Defekte kloakker og afløbsinstallationer udbedres hurtigst muligt.....	11
3. Målrettet kloakrottebekæmpelse.....	12
Rotter på overfladen i Silkeborg kommune	13
4. Reducere rottegener ved hensigtsmæssig forhold, som f.eks. fuglefodring, hønse- og fuglehold	13
5. Fokus på tilstrækkelig affaldskapacitet i særlige områder	15
6. Registrere rotteaktivitet ved udvalgte søer og å-strækninger	16
7. Registrere vildtfodringspladser og deres betydning for rotteforekomst.....	17
8. Forsvarlig brug af gift i den kommunale rottebekæmpelse i Silkeborg kommune	19
Administrativ rottebekæmpelse i Silkeborg Kommune.....	21
9. Optimere brugen af digitalt registreringsprogram i den praktiske og administrative rottebekæmpelse	21
10. Udarbejde procedurer for forebyggelsen og rottebekæmpelsen.....	23
11. Evaluere den kommunale rottebekæmpelse og fremdriften af planlagte aktiviteter	24
Kampagnebesøg i landzonen i Silkeborg Kommune	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
12. Ny tilsynspraksis for kampagnebesøg i landzonen.....	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.

FORORD

Silkeborg kommune har ladet udarbejde en rapport (Rotter i Silkeborg Kommune, 2012), som beskriver rotteforekomsten og rottebekæmpelsen i kommunen. Formålet med den gennemførte undersøgelse er at kunne målrette og opstille relevante tiltag i forebyggelsen og bekæmpelsen af rotter til gavn for borgerne i Silkeborg kommune samt, at rapporten skal danne grundlag for udarbejdelse af en kommunal handlingsplan for rottebekæmpelsen.

Generelt har den kommunale rottebekæmpelse været fokuseret på bekæmpelse af rotter de steder, hvor de bliver anmeldt, men med denne handlingsplan vil kommunen ligeledes sikre et øget fokus på en forebyggende indsats overfor rotterne, som skal have til formål at begrænse rotternes udbredelse i Silkeborg kommune.

Handlingsplan om forebyggelse og bekæmpelse af rotter – 2013-2015 beskriver de tiltag, som Silkeborg kommune har valgt at fokusere på i den kommende 3-årige periode.

VISION

Kommune har opstillet visioner for den kommunale rottebekæmpelse og forebyggelse, som skal være medvirkende til at sikre, at når det drejer sig om rotter, så vil borgerne i Silkeborg Kommune have en oplevelse af tryghed, sikkerhed og effektivitet. Kommunen vil sikre kommunens borgere en kompetent og effektiv bekæmpelse ved at have fokus på en vidensbaseret og målrettet bekæmpelse og forebyggelse af rotter.

Kommunens visioner for den kommunale rottebekæmpelse er derfor;

- At kommunen vil være synlig, således at borgerne ved hvor og hvordan de skal forholde sig i tilfælde af rotteproblemer
- At kommunen leverer en kompetent og hurtig service
- At der ikke skabes tilhold for rotter uden for kloakkerne
- At skabe et miljø hvor rotter ikke er synlige

BEKENDTGØRELSEN OM FOREBYGGELSE OG BEKÆMPELSE AF ROTTER

I henhold til "Bekendtgørelse om forebyggelse og bekæmpelse af rotter" nr. 696 af 29. juni 2012 - i det følgende kaldet "Bekendtgørelsen", skal kommunalbestyrelsen foretage en effektiv rotte-bekæmpelse. Bekæmpelsen af rotter skal foregå i overensstemmelse med de af Naturstyrelsen udarbejdede retningslinjer.

Kommunen (kommunalbestyrelsen) har bl.a. pligt til, for uden at foretage en effektiv rottebekæmpelse, at;

- Sikre, at rottebekæmpelsen i kommunen følger den gældende resistensstrategi, som er udstukket af Naturstyrelsen
- Udarbejde en handlingsplan for den forebyggende og bekæmpende indsats over for rotter – handlingsplanen skal som minimum revideres hvert tredje år
- Opsætte rottespærre på kommunale institutioner og byggemodninger, hvor det er teknisk og hensigtsmæssigt muligt
- Føre tilsyn med ejendomme i landzonen hvert andet år
- Foretage bekæmpelse efter anmeldelser i byzonen og sommerhusområder
- Orienter borgerne om deres anmeldelsespligt to gange om året
- Indberette nøgletal for den kommunale rottebekæmpelse til Naturstyrelsen én gang årligt

STATUS

I store dele af Silkeborg Kommune er der i 2012 sket stigninger i antallet af rotteanmeldelser og ejendomme med rotteproblemer i forhold til 2011. Årsager til stigningen er uklar, men stigningen er observeret i både by- og landzonen. Derfor kan stigningen f.eks. ikke alene skyldes flere kloakrotter, idet dette ikke vil kunne forklare stigningen i landzonen. Med stigninger i både by- og landzonen er der indicier for, at det er nogle generelle leveforhold på overfladen, som i år var/er ”forbedret”.

Der er over de sidste fem år i gennemsnit foretaget 2.160 anmeldelser pr. år. Der bliver anmeldt flest rotter i landzonen med gennemsnitlig 56 % af anmeldelserne pr. år og 43 % af anmeldelser pr. år i byzonen.

I Silkeborg Kommune kan borgeren anmelde rotter døgnet rundt via kommunens hjemmeside. Borgere der anmelder rotter i bl.a. beboelser, institutioner, fødevarer virksomheder og lignende får omgående besøg. Ved anmeldelser om rotter udendørs kommer rottebekæmperen på besøg senest to hverdage efter anmeldelsen. Med denne service vil kommunen sikre, at borgeren hurtigt får løst sit rotteproblem.

Konstateres der rotter uden for kommunens åbningstid vil borgere kunne tage kontakt til et privat bekæmpelsesfirma. Bekæmpelse udført af et privat bekæmpelsesfirma vil dog skulle betales af borgeren selv. Ønsker borgeren at kommunen overtager bekæmpelsen førstkommande hverdag er der mulighed for dette.

Kommunen har tidligere foretaget halvårlige tilsyn i landzonen, med indførelse af den nye ”bekendtgørelse om forebyggelse og bekæmpelse af rotter” skal ejendomme i landzonen kun besøges hvert andet år. Dog vil de ejendomme, hvor der anmeldelse om rotter blive fulgt op med målrettede bekæmpelse indtil ejendommen er rottefri og derefter vil forebyggende initiativer blive igangsat.

I Silkeborg Kommune vil der blive sat fokus på en hensigtsmæssig anvendelse af rottegift af hensyn til miljøet og for at mindske risikoen for resistensudvikling. Derfor vil Silkeborg Kommune have øget bevågenhed på brugen af gift i de enkelte anmeldelser for på sigt at kunne målrette og mindske forbruget af gift.

Med i krafttrædende af den nye bekendtgørelse om forebyggelse og bekæmpelse af rotter skal kommunen sikre sig at al bekæmpelse med gift henholder sig til resistensstrategien og altid at anvende den svageste mulige gift. Med de tiltænkte tiltag inden for både den forebyggende og bekæmpende rottebekæmpelse vil Silkeborg Kommune sikre, at den kommunale rottebekæmpelse lever op til dette.

Med denne handlingsplan, vil Silkeborg Kommune have øget fokus på bl.a. effektiv bekæmpelse og foranstaltninger, som i højere grad kan forebygge forekomsten af rotter og derved få vendt en ellers stigende tendens i antallet af rottebesøg.

BUDGET

Den kommunale rottebekæmpelse i Silkeborg Kommune er gebyrfinansieret. Gebyret er i 2013 opkrævet som en 0,033 % af ejendomsskatten. Fra 2014 og fremefter, vil der kunne ske tilpasninger i forhold til det årlige opkrævede gebyr, således at nye aktiviteter dækkes ind, men med tilbagevirkende kraft.

KOMMUNENS MÅLSÆTNING FOR FOREBYGGELSE OG BEKÆMPELSE AF ROTTER

For at understøtte kommunens overordnede vision for den kommunale rottebekæmpelse har kommunen opstillet følgende mål:

- At sikre kvalitet og kontinuitet i den kommunale rottebekæmpelse
- At al rottebekæmpelse i Silkeborg Kommune henholder sig til resistensstrategien
- At kommunen med forbyggende tiltag nedbringer mængden af gift pr. anmeldelse
- At sikre, at anvendelsen af stærke gifte reduceres
- At effektivisere og målrette det kommunale tilsyn og den kommunale håndhævelse på rotteområdet
- At holde rotterne inde i kloakken
- At skabe overblik over - og årsager til rotteforekomsten
- At nedbringe bestanden/anmeldelser af overfladerotter i byzonen
- At nedbringe bestanden/anmeldelser af rotter i landzonen

INDSATSOMRÅDER I DEN KOMMUNALE ROTTEBEKÆMPELSE I SILKEBORG KOMMUNE

Til at understøtte de ovenstående målsætninger er der udvalgt følgende indsatsområder;

Rotter i kloakkerne i Silkeborg Kommune

1. Rottespærrer på kommunale institutioner, hvor det er teknisk og hensigtsmæssigt muligt.
2. Defekte kloakker og afløbsinstallationer udbedres hurtigst muligt
3. Målrettet kloakrottebekæmpelse

Rotter på overfladen i Silkeborg Kommune

4. Reducere rottegener ved forhold, som tiltrækker rotter, som f.eks. fuglefodring, hønse- og fuglehold
5. Fokus på tilstrækkelig affaldskapacitet i særlige områder
6. Registrere rotteaktivitet ved udvalgte søer og å-strækninger
7. Registrere vildtfodringspladser og deres betydning for lokal rotteforekomst
8. Forsvarlig brug af gift i den kommunale rottebekæmpelse i Silkeborg Kommune
9. Ny tilsynspraksis for kampagnebesøg i landzonen

Administrativ rottebekæmpelse i Silkeborg Kommune

10. Optimere brugen af digitalt registreringsprogram i den praktiske og administrative rottebekæmpelse
11. Udarbejde procedurer for forebyggelsen og bekæmpelsen
12. Evaluere den kommunale rottebekæmpelse og fremdriften af planlagte aktiviteter

BESKRIVELSE AF INDSATSOMRÅDER OG PLANLAGTE AKTIVITETER

Herunder er angivet en skematisk gennemgang af de fastsatte målsætninger og indsatsområder, som i perioden 2013-2015 skal være medvirkende til at give rottebekæmpelsen i Silkeborg Kommune et målrettet og kvalitetsmæssigt løft.

INDSATSOMRÅDER		MÅLSÆTNINGER								
		at sikre kvalitet og kontinuitet i den kommunale rottebekæmpelse	at al rottebekæmpelse i Silkeborg Kommune henholder sig til resistensstrategien	at kommunen, med forebyggende tiltag, nedbringer mængden af gift pr. anmeldelse	at sikre, at anvendelsen af stærke gifte reduceres	At effektivisere og målrette det kommunale tilsyn og den kommunale håndhævelse på rotteområdet	at holde rotterne inde i kloakken	at skaffe viden om forekomst og årsager til rotter i Silkeborg Kommune	at nedbringe antallet af rotteanmeldelser i byzonen	at nedbringe antallet af rotteanmeldelser i landzonen
1.	Rottespærrer på kommunale institutioner, hvor det er teknisk og hensigtsmæssigt muligt						X			
2.	Defekte kloakker og afløbsinstallationer udbedres hurtigst muligt	X				X	X		X	
3.	Målrettet kloakrottebekæmpelse						X		X	
4.	Reducere rottegener ved forhold, som f.eks. fuglefodring, høns- og fuglehold			X	X	X			X	X
5.	Fokus på tilstrækkelig affaldskapacitet i særlige områder								X	
6.	Registrere rotteaktivitet ved udvalgte å-strækninger og søer							X	X	
7.	Registrere vildtfodringspladser og deres betydning for lokal rotteforekomst							X		X
8.	Forsvarlig brug af gift i den kommunale rottebekæmpelse i Silkeborg Kommune	X	X	X		X				
9.	Ny tilsynspraksis for kampagnebesøg i landzonen					X		X		X
10.	Optimere brugen af digitalt registreringsprogram i den praktiske og administrative rottebekæmpelse	X				X		X		
11.	Udarbejde procedurer for forebyggelsen og bekæmpelsen	X				X				
12.	Evaluerer den kommunale rottebekæmpelse og fremdriften af planlagte aktiviteter	X	X			X				

ROTTER I KLOAKKERNE I SILKEBORG KOMMUNE

Rotter lever godt i vores kloakker. Her har de rigelig adgang til vand og føde. Det der umiddelbart kan begrænse antallet af kloakrotter, er antallet af gode redepladser. De tørre stikledninger er typisk gode redeområder for rotter.

Hvis kloakkerne er intakte og antallet af ubenyttede stikledninger minimeres (ved f.eks. afpropning), vil man ikke umiddelbart opleve kloakrotter som et problem. Ved kloakrotter bekæmpes der typisk med brug af gift, men al kloakrottebekæmpelse er at betragte som symptombehandling, idet de tilbageværende rotter hurtigt bringer bestanden tilbage til samme niveau og/eller at der indvandrer rotter fra de tilstødende ledningsdele. Derimod kan intakte kloakker og dermed udbedring af defekte kloakker og eventuel sikring mod indtrængning i stikledningen ved hjælp af rottespærre have større og mere permanent indvirkning på antallet af kloakrelaterede rotteanmeldelser.

Med de tre nedenstående indsatsområder vil Silkeborg Kommune fokusere primært på varige løsninger af kloakrotteproblemet, men samtidig erkender Silkeborg Kommune, at der kan være behov for akut kloakrottebekæmpelse.

1. ROTTESPÆRRER PÅ KOMMUNALE INSTITUTIONER OG BYGGEMODNINGER, HVOR DET ER TEKNISK OG HENSIGTSMÆSSIGT MULIGT.

Den nye bekendtgørelse påbyder kommunen at opsætte rottespærre, hvor det er hensigtsmæssigt og teknisk muligt;

- På eksisterende og kommunalt ejede skoler, plejehjem og daginstitutioner (§7 stk. 1)
- I forbindelse med byggemodning på kommunalt ejede skoler, plejehjem og daginstitutioner og ved parcelhusområder (§7 stk. 2)

Kommunen vil på baggrund af nedenstående retningslinier udvælge de institutioner, hvor der i første omgang vil blive foretaget undersøgelser om de tekniske forhold og opsætning af rottespærre. Følgende kriterier vil blive anvendt

- Kortlægning af institutioner i forhold til den registrerede rotteforekomst –
- Kriterier for de institutioner, som i første omgang tænkes undersøgt mht. praktiske muligheder er følgende;
  - Institutioner med eller beliggende i områder med mange anmeldelser
  - Institution tilkoblet det fælles ledningsnet
  - Institutioner beliggende i ”bynær” bebyggelse
  - Ved nye og planlagte institutioner

Kommunen vil i løbet af 2013 i samarbejde med relevante kommunale instanser og Silkeborg Forsyning aftale de nærmere forhold om opsætningen af rottespærre. De forhold der skal træffes aftale om vedrøre bl.a.;

- Omfang af opgaven (praktisk og økonomisk)
- Planlægning af projektførelse

- Krav der vil blive stillet til grundejere om intakte brønde de steder, hvor rottespærre opsættes
- Mulighederne for synliggørelse af brønde med rottespærre

Dernæst vil rottespærre blive opsat i det omfang, det er teknisk og hensigtsmæssigt muligt, på de øvrige institutioner samt i forbindelse med byggeomstillinger som angivet i bekendtgørelsen.

Rottespærre vil ikke blive opsat steder hvor det viser sig uhensigtsmæssigt, f.eks. hvis;

- Der er stor risiko for opstuvning i kraft af ringe selvrensningseffekt
- Der tidligere har været opstuvning

Silkeborg Kommune forventer, at størstedelen af rottespærre er opsat på de institutioner, hvor det viser sig hensigtsmæssigt og teknisk muligt, i løbet af 2015.

Understøtter målsætningen

- At holde rotterne inde i kloakken

Forventede resultater

- At de pågældende institutioner er sikret mod indtrængning af kloakrotter

Aktiviteter

- Møder til planlægning af opgaven
- Opsætning af rottespærre
- Kloakrottebekæmpelse bag ved spærren
- Udarbejde oversigt over hvilke institutioner som har og ikke har opsat rottespærre

Succeskriterium

- At der er opsat rottespærre de steder, hvor det har vist sig tekniske og hensigtsmæssigt muligt

2. DEFEKTE KLOAKKER OG AFLØBSINSTALLATIONER UDBEDRES HURTIGST MULIGT

Defekte kloakker er en af de hyppigste årsager (ca. 66 %) til rotteanmeldelser i byzonen (Rotter i Silkeborg kommune, 2012). Langt størstedelen (anslåede ca. 80 %) af disse defekter forekommer inden for skel, det vil sige på den private ledningsdel.

Grundejere skal bl.a. sikrer og vedligeholde deres stikledninger og brønde. Kommunen kan derfor, som den tilsynsførende myndighed, påbyde grundejere at udbedre defekter hurtigst muligt.

Som led i indsatsen mod intakte kloakker, som kan holde rotterne inde i ledningssystemet, vil Silkeborg Kommune fokusere på effektive løsninger af enkeltstående problemer med kloakrotter ved;

- Hurtig og korrekt fejlfinding ved 1. besøg, hvilket bl.a. omfatter røgprøve ved mistanke om kloakdefekt
- Hurtig udbedring af fundne defekter i både det offentlige og private ledningsnet.
  - Kommunen vil foruden skriftlig henstilling til grundejere følge op på manglende udbedring og benytte sig af muligheden for udstedelse af varslinger og evt. påbud indtil problemet er løst.
- At gøre borger opmærksomme på at udbedring af skader på den private ledningsdel kun må udføres af autoriserede kloakmestre
- Kommunen ønsker at få overblik over fordelingen af skader på den private og offentlige ledning

Til håndhævelse af ovenstående punkter henvises der til bekendtgørelsen;

- § 3. Grundejere skal rottesikre og renholde deres ejendomme herunder brønde og stikledninger således, at rotters levedmuligheder på ejendommene begrænses mest muligt.
- § 11. Kommunalbestyrelsen kan meddele en grundejer påbud om undersøgelse samt udførelse af de fornødne foranstaltninger i forbindelse med bekæmpelse af rotter.

Understøtter målsætningen

- At nedbringe antallet af rotteanmeldelser i byzonen
- At holde rotterne inde i kloakken
- At sikre kvalitet og kontinuitet i den kommunale rottebekæmpelse
- At effektivisere og målrette det kommunale tilsyn og den kommunale håndhævelse på rotteområdet

Forventede resultater

- Kortere sagsbehandlingstid
- Forbedret kvalitet på den private ledningsdel
- At antallet af kloakrelaterede rotteanmeldelser i byzonen falder

Aktiviteter

- Ved mistanke om kloakdefekt, vil der, så vidt det er teknisk muligt, udføres en røgprøve ved 1. besøg
- Sagsbehandling, opfølgning og håndhævelse vedr. sager med konstateret kloakdefekt

Succeskriterium

- At 90 % af defekterne udbedres inden for henstillingsfristen

3. MÅLRETTET KLOAKROTTEBEKÆMPELSE

Selvom kloakrottebekæmpelse er symptombehandling og ikke kan resultere i varige løsninger, så kan områder, som er stærkt plaget af kloakrotter have midlertidig gavn af en kloakrottebekæmpelse.

Kloakrottebekæmpelsen vil kunne lette rottetrykket i det lokale ledningsnet for en periode.

Kommunen kan vælge at gennemfører kloakrottebekæmpelse steder, hvor der er store problemer med kloakrotter med henblik på at nedbringe bestanden af kloakrotter midlertidig.

Kommunen kan forud for reovering af den kommunale ledningsdel vælge at foretage en lokal kloakrottebekæmpelse. Formålet med bekæmpelsen er, at forebygge de eventuelle rottegener, som kan opstå, når rotterne presses ud i de private ledningsdele på grund af de generelle forstyrrelser i den kommunale ledningsdel. Identifikation af områder, hvor bekæmpelse skal foretages vil bl.a. ske i samarbejde med Entreprenørgården og Silkeborg Forsyning.

Da kommunen råder over dræbende kloakrottefælder (Wise Traps) kan kommunen vælge at bekæmpelsen helt eller delvist skal foregå uden brug af gift.

Understøtter målsætningen

- At nedbringe antallet af rotteanmeldelser i byzonen
- At holde rotterne inde i kloakken

Forventede resultater

- Færre anmeldelser med kloakrelation i de områder, hvor bekæmpelsen gennemføres

Aktiviteter

- Etablering af formaliseret samarbejde med Silkeborg Forsyning
- Ønsker om møde med Entreprenørgården og Silkeborg Forsyning A/S minimum én gang årligt – med henblik på at udpege områder, hvor kloakrottebekæmpelse kan finde sted
  - Gennemførelse af kloakrottebekæmpelse steder, hvor der findes gentagende problemer med kloakrelaterede anmeldelser
  - Gennemførelse af kloakrottebekæmpelse på udvalgte strækninger forud for reovering af den offentlige ledning. Bekæmpelse påbegyndes minimum 21 dage før igangsættelse af reovering.
- Undersøge muligheder for at stille særlige krav til rottesikring i forbindelse med diverse byggesager (nedrivning, reovering, nyetablering etc.)

Succeskriterium

- Nedgang i andelen af kloakrelaterede rotteanmeldelser i områder, hvor der foretages kloakrottebekæmpelse

ROTTER PÅ OVERFLADEN I SILKEBORG KOMMUNE

I modsætning til rotteforekomst i kloakken er kommunen forpligtiget til at bekæmpe al forekomst af rotter på overfladen. Forekomst af rotter er betinget af tilstedeværelsen af mad, vand og skjule(rede)steder. Rotten har ofte rig mulighed for at finde disse tre ting i vores umiddelbare omgivelser. Netop derfor trives rotten så godt i vores nærvær. Hvis man effektivt skal forebygge mod rotter, skal man i første omgang fjerne kilden til rotteforekomsten – f.eks. kan hønsehold være en god fødekilde for rotter og et skur, som ikke er rottesikret et godt sted at bo. Vand derimod kan være svære at begrænse.

Med de nedenstående indsatsområder vil Silkeborg Kommune have øget fokus på at nedbringe antallet af rotteanmeldelser ved at målrette bekæmpelsen, skaffe viden om årsager til rotteforekomst og vejlede og informere borgerne om hvad de kan gøre for at undgå rotter.

4. REDUCERE ROTTEGENER VED HENSIGTSMÆSSIG FORHOLD, SOM F.EKS. FUGLEFODRING, HØNSE- OG FUGLEHOLD

Fuglefodring

Forekomst af ”overdreven” fuglefodring skabe gode forhold for overfladerotter. Derfor kan forekomst af ”overdreven” fuglefodring i områder med stor kloakrelateret rotteforekomst være medvirkende til, at rotter kan etablere sig på overfladen.

Med baggrund i de mange kloakrelaterede anmeldelser (Rotter i Silkeborg Kommune, 2012) vil Silkeborg Kommune, foruden sikring af det offentlige og private ledningsnet (se indsatsområde 1 og 2), arbejde for at der skabes så få muligheder for, at rotterne kan etablere sig på overfladen. Her er bl.a. uhensigtsmæssig og overdreven fuglefodring medvirkende til at skabe grobund for bestande af overfladerotter.

- Silkeborg Kommune vil, bl.a. med råd og vejledning om mere hensigtsmæssig fuglefodring, minimere risikoen for, at kloakrotter kan finde et fødegrundlag på overfladen
- Silkeborg Kommune vil undersøge mulighed for at begrænse fuglefodring på offentlige arealer og evt. indrette særlige afsnit til fuglefodring de steder, hvor det vurderes at fodring kan være vanskelig at undgå

HøNSE- og fuglehold

HøNSE- og fuglehold er primært et problem for rotteforekomsten i landzonen. I Silkeborg er ca. 46 % af anmeldelserne i byzonen, som kan tilskrives aktivitet omkring høNSE- og fuglehold (Rotter i Silkeborg Kommune, 2012). I byzonen er det et mindre problem, men ikke desto mindre kan et enkelt høNSEhold i et tætbebyggede område give anledning til rotteproblemer over mange matrikler.

Generelt for disse forhold er, at der benyttes meget og hyppigt gift på disse ejendomme.

Silkeborg kommune har udarbejdet retningslinier for høNSEhold i byzonen. Kommunen vil, i de tilfælde, hvor der er forhold, som er uhensigtsmæssige med hensyn til rotter håndhæve disse retningslinier over for den enkelte grundejer.

Kommunen vil arbejde for mere varige løsninger af de ovennævnte problemer ved bl.a.;

- At vejlede borger om en mere hensigtsmæssig fodring af havens fugle og hønsehold
  - krav til indretning, placering og opbevaring af foder
- at øge indsatsen med hensyn til kommunal håndhævelse af borgers forpligtigelser til ikke at skabe tilhold for rotter
- evt. håndhævelse af forbud mod fuglefodring i områder – typisk offentlige arealer, hvor fodringen afstedkommer massive rotteproblemer

Eventuel indskærpelse overfor borgere etc. vil finde sted efter ”bekendtgørelse om miljøregulering af visse aktiviteter (nr. 639)”:

§ 14. Ingen må ved udlægning af foder eller på anden måde skabe tilhold for fugle eller andre omstrejfende dyr, når dette medfører ulemper for omgivelserne.

Understøtter målsætningen

- At nedbringe antallet af rotteanmeldelser i byzonen
- At nedbringe antallet af rotteanmeldelser i landzonen
- At kommunen, med forebyggende tiltag, nedbringer mængden af giftforbruget pr. anmeldelse
- At sikre, at anvendelsen af stærke gifte reduceres
- At effektivisere og målrette det kommunale tilsyn og den kommunale håndhævelse på rotteområdet

Forventede resultater

- Nedgang i andelen af rotteanmeldelser forårsaget af hønse- og fuglehold
- Nedgang i andelen af rotteanmeldelser forårsaget af fuglefodring
- At der bruges mindre gift på ejendomme med hønsehold

Aktiviteter

- Udarbejdelse af informationsmateriale om;
  - fuglefodring og indretning af foderplads
  - hønsehold i by- og landzonen (revision af eksisterende vejledning)
- Udlevering af information til;
  - borger der anmelder rotter i både by- og landzone, hvor disse problemer forekommer
  - lokalaviser
  - på kommunens hjemmeside
- Kommunal håndhævelse ved bl.a. indskærpelser jf. § 14 i af ”bekendtgørelse om miljøregulering af visse aktiviteter (nr. 639)” og/eller varsling og påbud.

Succeskriterier

- Nedgang i andelen af rotteanmeldelser forårsaget af hønse- og fuglehold
- Nedgang i andelen af rotteanmeldelser forårsaget af fuglefodring
- Nedgang i mængden af benyttet gift ved anmeldelser forårsaget af disse aktiviteter

5. FOKUS PÅ TILSTRÆKKELIG AFFALDSKAPACITET I SÆRLIGE OMRÅDER

Ukorrekt affaldshåndtering kan give anledning til rotteproblemer, idet spiseligt affald kan blive kilde til rottens overlevelse. Ukorrekt affaldshåndtering kan bl.a. være;

- Utilstrækkelig affalds kapacitet eller indretning af affaldsplads til håndtering af den daglige affaldsmængde
- Uhensigtsmæssig opbevaring af affald – f.eks. placering af affald i sække uden for rottesikrede stativer/containers.
- Mangel på bundpropper i større affaldscontainer, som bevirker, at rotter kan have fri adgang indtil container og deres indhold.

Særligt i de kommercielle områder – den centrale del af Silkeborg, er der konstateret en del rotteaktivitet. Silkeborg Kommune vil derfor undersøge muligheder for at minimere rotternes adgang til spiseligt affald i dette område. Dette kunne bl.a. omfatte;

- Hyppigere (daglig) tømning af affaldscontainere i weekender og sommerperioder med megen udendørs aktivitet
- Indretning af området med tilstrækkelig affaldskapacitet
- Fjernelse eller mindske tæt beplantning i området
- Informationskampagne rettet mod brugere af området

Understøtter målsætningen

- At nedbringe antallet af rotteanmeldelser i byzonen

Forventede resultater

- At sikrer et rimeligt lavt niveau af rotter de pågældende steder

Aktiviteter

- Observationer med henblik på at fastslå problemets omfang og relevans
- Møder med relevante kommunale instanser med henblik på at finde løsningsmodeller
- Afklaring vedr. det økonomiske grundlag for igangsættelse af nye initiativer

Succeskriterium

- Affald udgør ikke en primær kilde til rotternes overlevelse i udvalgte områder

6. REGISTRERE ROTTEAKTIVITET VED UDVALGTE SØER OG Å-STRÆKNINGER

Der findes en del større og mindre søer og åer i Silkeborg Kommune og disse steder kunne være ideelle levesteder for rotter, idet de foretrækker at opholde sig tæt på vand. Desuden kan disse områder fungerer som gode spredningskorridorer for rotterne.

I områder med fælleskloakerede ledninger kan der forekomme udløb fra f.eks. overløbsledninger langs å-strækninger og/eller til søer. Disse udløb kan rotterne uhindret benytte som overgang mellem kloakken og overfladen.

Silkeborg Kommune er opmærksom på de begrænsninger, der fremover vil være for brug af rottegift på åbne arealer. Derfor mener Silkeborg Kommune, at det er vigtigt at kende til de steder, hvor rotter kan udgøre et problem for kommunens borgere, så der kan etableres forebyggende foranstaltninger og/eller eventuel igangsætte bekæmpelse inden omfanget af rotteproblemet er for stort.

Nogle af de tiltag kommunen kan vælge at igangsætte, afhængig af hvilket omfang af rotteaktivitet, der forekommer ved de enkelte områder, er;

- Et øget fokus på affaldshåndtering
- Information til borgere om hvad der tiltrækker rotter
- Vegetationspleje/evt. beskæring
- Bekæmpelse af rotter i måneder med lav vegetation og ringe fødegrundlag

Understøtter målsætningen

- At skaffe viden om forekomst og årsager til rotter i Silkeborg Kommune
- At nedbringe antallet af rotteanmeldelser i byzonen

Forventede resultater

- At forebygge mod overfladerotter i og omkring de dele af byzonen som grænser op til de nævnte å-strækninger.
- At forebygge mod brug af å-strækninger etc. som spredningskorridorer

Aktiviteter

- Etablere undersøgelser for og beskrivelse af rotteaktiviteten og den umiddelbare vurdering af rotteaktiviteten og betydningen for nærområdet
- Igangsættelse af forebyggende tiltag, i det omfang det findes nødvendig på baggrund af undersøgelsen
- Bekæmpelse af rotter

Succeskriterier

- Viden om rotter langs Silkeborgs åer og søer i bynære områder
- Nedbringe antal af rotteanmeldelser forårsaget af overfladerotter i byområderne

7. REGISTRERE VILDTFODRINGSPLADSER OG DERES BETYDNING FOR ROTTEFOREKOMST

Vildtfodringspladser er kendt for at kunne danne grobund for mange rotter, som kan sprede sig til de umiddelbare omgivelser. Derudover udgør rotten et sundhedsmæssigt problem, da rotten er en naturlig bærer af bakterien *Borrelia burgdorferi*, som via flåtens bid kan overføres fra rotter til råvildt etc. og mennesker. Forekomst af salmonella og campylobacter kan, ligeledes via rotten, spredes fra inficerede besætninger til omgivelserne.

Vildtfodring/jagt er en ofte forekommende aktivitet i landzonen. Tætheden af disse fodringspladser kan være meget høj. I kraft af, at bekæmpelse af rotter på friland er blevet væsentlig begrænset, i takt med, at der er kommet/kommer forbud mod anvendelse af rottegifte (antikoagulanter) på friland, vil det være vigtigt at få kendskab til forekomst af fodringspladserne.

Silkeborg kommune vil fokusere på at

- Øge kendskabet til vildtfodringspladser i kommunen
- vejlede om mere hensigtsmæssig indretning og fodring af vildtet
- vejlede om de umiddelbare konsekvenser rotteforekomst kan have disse steder

Målgruppen for dette indsatsområde er;

- Landmænd
- Jægere og lokale jagtforeninger

I rapporten "Rotter i Silkeborg kommune" er der udpeget særlige områder, hvor vildtfodringspladser kan udgøre potentielle problemer.

Aktiviteter på/ved vildtfodringspladser vil kunne reguleres efter "bekendtgørelse om miljøregulering af visse aktiviteter (nr. 639)" i de tilfælde hvor kommunen skønner det nødvendigt:

§ 14. Ingen må ved udlægning af foder eller på anden måde skabe tilhold for fugle eller andre omstrefjende dyr, når dette medfører ulemper for omgivelserne.

Understøtter målsætningen

- At skaffe viden om forekomst og årsager til rotteforekomsten i Silkeborg Kommune
- At nedbringe antallet af rotteanmeldelser i landzonen

Forventede resultater

- At forebygge ukontrollerede bestande af rotter i det åbne land
- At reducere rotteforekomst i og omkring bygninger på de landejendomme beliggende tæt ved vildtfodringspladser

Aktiviteter

- Sikre at registrering af vildtfodringspladser kan foretages i den almindelige digitale indrapportering af rotteanmeldelser

- Forespørgelse om eksisterende vildtfodringspladser skal foretages ved det almindelige landzone-tilsyn og ved anmeldelse af rotter i landzonen
- Der vil blive udarbejdet informationsmateriale om konsekvenser af og løsningsmuligheder for vildtfodringspladser. Materialet udleveres til;
  - Grundejere (landmænd)
  - Jægere (evt. lokalforbund)
- Etablere dialog med lokale jagtforeninger etc. – evt. deltagelse i undervisning ved jagttegn

Succeskriterium

- Øget dialog og udbredelse af information om vildtfodring

8. FORSVARLIG BRUG AF GIFT I DEN KOMMUNALE ROTTEBEKÆMPELSE I SILKEBORG KOMMUNE

Silkeborg Kommune skal jf. bekendtgørelsen henholde sig til altid at benytte det svagest af de til enhver tid tilgængelige rottebekæmpelsesmidler af hensyn til miljøet og for at reducere risikoen for sekundære forgiftninger af danske rovfugle og pattedyr.

§ 5. Kommunalbestyrelsen skal ved bekæmpelse af rotter med kemiske midler (antikoagulanter) anvende antikoagulanten med det svageste aktivstof først.

Stk. 2. I tilfælde af, at kommunalbestyrelsen konstaterer resistens, finder stk. 1 ikke anvendelse.

Kommune vil sikre, at der ikke anvendes stærkere og/eller større mængder gift end nødvendigt, og kommunen vil jf. bekendtgørelsen fortsat håndhæve, at giftudlægning til bekæmpelse af rotter kun kan foretages af det autoriserede personale.

For at sikre et forsvarligt brug af gift i rottebekæmpelsen vil Silkeborg Kommune bl.a. få testet rotter for resistens. Med indhentning af denne viden, vil kommunen kunne sikre, at der ikke benyttes stærkere gifte end nødvendigt.

Skulle der opstå tvivlstilfælde, vil kommunen benytte sig af de retningslinier, der er opstillet af Naturstyrelsen, til identifikation af resistens.

Understøtter målsætningen

- At al rottebekæmpelse i Silkeborg kommune henholder sig til resistensstrategien.
- At kommunen med forebyggende tiltag nedbringer mængden af gift pr. ejendom
- At sikre kvalitet og kontinuitet i den kommunale rottebekæmpelse
- At effektivisere og målrette det kommunale tilsyn og den kommunale håndhævelse på rotteområdet

Forventede resultater

- At der opnås ny viden om resistensforekomst i Silkeborg kommune
- At der kun anvendes meget stærke gifte, når der er identificeret resistens

Aktiviteter

- Tilsyn af giftforbrug i den kommunale rottebekæmpelse
- Indsamling af rotter fra lokaliteter med gentagende rotteproblemer
- Test af indsamlede rotter
- Implementering af viden om resistens i rottebekæmpelsen i kommunen
- Udsendelse af resultater og fremtidige ønsker for giftanvendelse til de praktiserende bekæmpelsesfirmaer i Silkeborg kommune

Succeskriterier

- At indsamlede rotter er testet for resistens
- At Silkeborg kommune, på baggrund af bl.a. resistenstest, kan fastlægge retningslinier for brug af gift i kommunen og de private sikringsordninger

9. NY TILSYNSPRAKSIS FOR KAMPAGNEBESØG I LANDZONEN

Tidligere skulle alle ejendomme i landzonen have et tilsynsbesøg to gange årligt. Proceduren for disse kampagnebesøg i landzonen er med den nye bekendtgørelse blevet ændret, således at alle ejendomme skal besøges én gang hvert andet år. Til gengæld skal de ejendomme, hvor der konstateres rotter, følges nøje mht. bekæmpelse og forebyggelse. Med baggrund i den høje andel af ejendomme i landzonen i Silkeborg Kommune, vil en målrettet bekæmpelse og forebyggelse kunne være medvirkende til at nedbring andelen af disse ejendomme. Da der også typisk er anvendt meget gift på disse ejendomme, forventes den nye tilsynsordning at kunne reducere giftforbruget pr. ejendom.

Valget af denne tilsynsmodel er understøttet af Bekendtgørelsen (nr. 696);

§ 8 Stk. 4. *På de i stk. 3, nr. 1, nævnte ejendomme skal kommunalbestyrelsen herefter foretage tilsynsbesøg hvert 2. år. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at tilsynet af ejendomme sker i etaper med 6 måneders mellemrum i den 2-årige periode.*

Kommunen er opmærksom på, at den nye tilsynspraksis vil kunne lede til færre anmeldelser, idet den ”normale” anledning (det halvårslige kampagnebesøg) for grundejere i landzonen til at anmelde rotter bortfalder. Grundejere i landzonen skal gøres opmærksom på, at rotteforekomst i den mellemliggende periode skal anmeldes til kommunen – dette kan bl.a. ske ved oplysningskampagner på kommunens hjemmeside og/eller i lokalaviser.

Understøtter målsætningen

- At nedbringe antallet af rotteanmeldelser i landzonen
- At skaffe viden om forekomst og årsager til rotter i Silkeborg Kommune
- At effektivisere og målrette det kommunale tilsyn og den kommunale håndhævelse på rotteområdet

Forventede resultater

- At antallet af ejendomme med gentagende rotteproblemer reduceres

Aktiviteter

- Kampagnebesøg i landzonen foretages hvert forår og efterår. Ejendomme i landzonen inddeles i 4 områder – hvor hvert område besøges systematisk hvert andet år
- Opfølgende bekæmpelse på ejendomme med rotteforekomst
- Opfølgende tilsyn på ejendomme, hvor der er foretaget bekæmpelse og igangsat forebyggelse
- Offentliggørelse/informationskampagne om ny tilsynsordning

Succeskriterium

- At antallet af ejendomme med gentagende anmeldelser falder

ADMINISTRATIV ROTTEBEKÆMPELSE I SILKEBORG KOMMUNE

I Silkeborg Kommune er der ansat en administrativ medarbejder, som skal sikre kvaliteten af den kommunale rottebekæmpelse, føre tilsyn og have daglig kontakt med bekæmpelsesfirmaet, som varetager den kommunale rottebekæmpelse. De følgende indsatsområder beskriver de administrative opgave inden for rotteområdet samt nye planlagte aktiviteter til håndhævelse af rotteområdet.

10. OPTIMERE BRUGEN AF DIGITALT REGISTRERINGSPROGRAM I DEN PRAKTISKE OG ADMINISTRATIVE ROTTEBEKÆMPELSE

I forbindelse med anmeldelser af rotter skal der fremover undersøges og registreres oplysninger om bl.a. årsag til rotteforekomst, bekæmpelsen og giftanvendelse.

- **§ 8. Stk. 9. Kommunalbestyrelsen er ved ethvert tilsynsbesøg såvel i byzone som i landzone, hvor der konstateres rotter, ansvarlig for at registrere oplysninger som angivet i bilag 2.**

Kommunen vil aktivt benytte den indsamlede information til kontinuerligt at målrette og sikre kvaliteten af den kommunale rottebekæmpelse.

Formålet med den digitale registrering er;

- At den almindelige sagsbehandling i forbindelse med anmeldelsen gøres nemmere
- At rotteanmeldelser kan foretages elektronisk via kommunens hjemmeside
- At man fra administrativ side kan anvende programmets data til hurtigt og nemt at skabe overblik over den enkelte og samtlige anmeldelser

Silkeborg Kommune benytter i dag programmet GeoEnviron, hvor alle henvendelser og handlinger i den kommunale rottebekæmpelse registreres. Kommunen vil sikre sig, at en tilpasset version udnyttes fuldt ud i den praktiske og administrative rottebekæmpelse, ved bl.a. at gennemfører tilsyn med registreringer og gennemfører evalueringsmøder med kommunens rottebekæmpere.

Understøtter målsætningen

- At effektivisere og målrette det kommunale tilsyn og den kommunale håndhævelse på rotteområdet
- At skaffe viden om forekomst og årsager til rotter i Silkeborg Kommune
- At sikre kvalitet og kontinuitet i den kommunale rottebekæmpelse

Forventede resultater

- Mere effektiv sagsbehandling
- At bekæmpelsen og forebyggende indsatser løbende kan evalueres

Aktiviteter

- Implementering af alle lovpligtige krav i digitalt registreringsprogram
- Møder med bekæmpere til sikring af ensretning i registreringen
- Løbende kontrol af de registrerede rotteanmeldelser til læring og implementering i den administrative rottebekæmpelse

Succeskriterier

- Lettere adgang til detaljeret dataudtræk i de enkelte sager
- Bedre sags-opfølgning og kortere behandlingstider i enkeltsager

11. UDARBEJDE PROCEDURER FOR FOREBYGGELSEN OG ROTTEBEKÆMPELSEN

Kommunen vil sikre, at alle kommunens borgere får tilbudt den samme kvalitet i bekæmpelsen af rotter. Derfor vil kommunen udarbejde et regelsæt, som skal beskrive proceduren for den praktiske rottebekæmpelse.

Understøtter målsætningen

- At sikre kvaliteten og kontinuiteten i den gennemførte rottebekæmpelse
- At effektivisere og målrette det kommunale tilsyn og den kommunale håndhævelse på rotteområdet

Forventede resultater

- Kortere sagsbehandlingstid for kommunale sager om rottebekæmpelse
- Bedre kommunal rottebekæmpelse

Aktiviteter

- Udarbejdelse af procedurer
- Udlevering af procedurer til alle ansatte, der er involveret i rottebekæmpelsen
- Evaluering og tilretning af procedurerne minimum én gang årligt

Succeskriterier

- Udarbejdelse af procedurer for forebyggelse og bekæmpelse
- Gennemførelse af minimum ét evalueringsmøde pr. år

12. EVALUERE DEN KOMMUNALE ROTTEBEKÆMPELSE OG FREMDRIFTEN AF PLANLAGTE AKTIVITETER

For at sikre at igangsatte aktiviteter inden for bekæmpelse og forebyggelse kan rettes ind efter størst mulig nyttevirkning, vil kommunen foretage en evaluering af eventuelle fremskridt eller mangel på samme i rottebekæmpelsen minimum én gang årligt.

Understøtter målsætningen

- At sikre kvalitet og kontinuitet i den kommunale rottebekæmpelse
- At al rottebekæmpelse i Silkeborg kommune henholder sig til resistensstrategien
- At effektivisere og målrette det kommunale tilsyn og den kommunale håndhævelse på rotteområdet

Forventede resultater

- At den kommunale rottebekæmpelse til en hver tid lever op til gældende lov og vejledning

Aktiviteter

- regelmæssige driftsmøder med bekæmpere og andre relevante parter til diskussion af bl.a. ad hoc problemer og generelle forhold vedr. bekæmpelsen
- Evalueringsmøde minimum én gang årligt, hvor alle involverede parter i den kommunale rottebekæmpelse deltager.
- Gennemgang/afrapportering af de digitalt registrerede rotteanmeldelser i forbindelse med evalueringsmøde
- Indberetning af anmeldelsesstatistik til Naturstyrelsen én gang årligt

Succeskriterier

- At der minimum én gang årligt foretages en evaluering af anmeldelser, resultater og fremdrift på de enkelte initiativer.
- At der minimum én gang årligt afholdes et evalueringsmøde mellem involverede parter i den kommunale rottebekæmpelse